

Yttrande över remiss: Promemorian om kontaktpunkter, tillstånd och tidsfrister enligt EU-förordningen om kritiska råmaterial och EU-förordningen om nettonollindustri

Er beteckning: 2025/02439

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Jämtlands län (nedan Länsstyrelsen) ställer sig positiv till att tillståndsprocessen och tidsfrister för strategiska projekt blir tydliga. Det är även positivt att de utsedda kontaktpunkterna utgörs av länsstyrelser. Länsstyrelsen vill dock lyfta några konsekvenser och frågetecken vi ser i samband med förslagen i utredningen.

- Det saknas en helhetssyn över ändrad instansordning gällande tillståndsprocesserna, samt koppling till ny miljöprövningsmyndighet.
- Kortare tidsfrister kan innebära konsekvenser för länsstyrelsens yttranden/svar till kontaktpunkten. Det är av stor vikt att ansökningarna är kompletta för att inte yttranden ska vara behäftade med frågor, osäkerhet och inte så precisa.
- En förutsättning för kortare tidsfrister är att det finns tillförlitliga data- och kunskapsunderlag tillgängliga.
- Frågor gällande övergångsbestämmelser: hur hanteras en redan inlämnad ansökan av ett projekt som sedan erkänns som strategiskt?

Yttrande

Behov av förtydligade

Länsstyren saknar en helhetssyn över hur de aktuella förslagen och förordningen påverkar instansordningen för tillståndsprocesser, samt kopplingen till ny miljöprövningsmyndighet. Det är viktigt att detta förtydligas för att undvika exempelvis ytterligare administration och eventuellt dubbelarbete, och att det finns en tydlig linje för sökande.

Förslagsvis är det lämpligt att den nya miljöprövningsmyndigheten även fungerar som kontaktpunkt för strategiska projekt.

Konsekvenser

Tidsaspekten

Länsstyrelsen Jämtlands län är inte en utsedd kontaktpunkt. Länsstyrelsen ska dock bistå kontaktpunkten med information om vilka krav som gäller för ansökningar om tillstånd samt agera inom samrådsförfarandet för att miljökonsekvensbeskrivningen ska få den omfattning och detaljnivå som behövs. De aktuella förslagen innebär att detta arbete behöver göras på kort tid inom en tidsfrist då förordningarnas syfte är att effektivisera och skynda på tillståndsprocessen.

Länsstyrelsen anser att snabbare processer inte får ske på bekostnad av konsekvenser för miljön. När till exempel nya gruvor och uppdriftsbyggnader ska tillståndsprövas behöver det finnas utrymme att göra de bedömningar som krävs.

Kunskapsunderlag

För att länsstyrelsen ska kunna ge snabbare, korrekta och relevanta svar i sina yttrande förutsätts det finns tillförlitliga data- och kunskapsunderlag tillgängliga för vår bedömning. Sådana underlag saknas dock till stora delar idag. I synnerhet då stor osäkerhet råder för många av de ämnen som är ingår i kritiska råmaterial, hur dessa uppträder i och påverkar miljön.

En förutsättning för genomförandet av förslagen är att det görs en långsiktig satsning på att ta fram och tillgängliggöra de data- och kunskapsunderlag som behövs för bedömningarna.

När kunskapsunderlag saknas behöver mer omfattande krav ställas på att underlag och utredningar i stället behöver tas fram som kompletteringar inom ramen för tillståndsprövningen, vilket motverkar syftet med förslaget. Miljöinformationsutredningen (SOU 2023:59) visar på att tillgänglig och kvalitetssäkrad miljöinformation effektiviserar tillståndsprocesser genom tydligare beslutsunderlag tidigt i prövningen.

Övergångsbestämmelser

Pågående ansökningar

Det finns en pågående ansökan om bearbetningskoncession i Jämtlands län och därmed uppkommer frågeställningar kring de aktuella förslagen. Den pågående ansökan är dock inte ett erkänt strategiskt projekt.

Hur ser processen för de bolag som har en pågående, inlämnad ansökan eller har pausat sin ansökan hos en prövningsmyndighet? Kan de projekten få ett erkännande som strategiskt projekt? I sådant fall, träder kontaktpunkten och kortare tidsfrister in?

Dvs att kontakten gällande samråd och andra delar i tillståndsprocessen kan flyttas från en länsstyrelse till den utsedda kontaktpunkten?

Vad gäller vidare i processen om ett projekt har erkänts som strategiskt men prövningsmyndigheten i sin tur avslår en ansökan?

Beslutande

Beslutet har fattats av landshövding Marita Ljung med miljöskyddshandläggare Ida Florberger som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsråd Susanna Löfgren och enhetschef Marina Wallén Mattsson medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till:

agnes.nordwall@regeringskansliet.se